Ulkoministeriö; Suunnittelu- ja tutkimusyksikkö
23.11.2020

Asia: Tulevaisuusvaliokunnat maailmassa – maailmankonferenssin suunnittelu; Pyydetty täydennys TuV kuulemiseen 25.11.2020

Viite: Materiaalipaketti PF0YW2RT-3 (16.9.) TuV kokoukseen 18.9.2020

Jatkoselvityksiä pyydettiin maista, joissa a) on tulevaisuusvaliokunnan kaltainen parlamentaarinen elin (Islanti, Brasilia, Chile) sekä b) valikoituja esimerkkejä tulevaisuusvakiokunnan kaltaista työtä tekevistä muista valiokunnista kuten Kanadasta, Filippiineiltä ja Puolasta.

Ym. toimijoiden työn sisällöllisen laadun arvioiminen osoittautui verrattain haasteelliseksi. Esim. yhteismitallisuutta ei voi välttämättä odottaa kovin erilaisen kehitys/tulotason mailta, vaikkakin käsiteltävät haasteet kuten teknologian murros ja kaupungistuminen koskettavat kaikkia. Lisäksi pandemia-aika vaikuttaa edelleen tapaamisten järjestämiseen ja yksityiskohtaisempien vastausten saamiseen. Samoin käydyissä keskusteluissa ilmeni, että elinten työ on luonnollisesti hidastunut huomattavasti pandemia-aikana.

<u>Tulevaisuusvaliokunnat Islannissa, Brasiliassa ja Chilessä</u>

ISLANTI: Islannin pääministerin tulevaisuusvaliokunnalta saatiin islanninkielisten materiaalien lisäksi englanninkielinen tiivistelmä raportista Icelandic society 2035–2040 Economic, environmental, regional, and demographic developments. Raportti tutkii yhteiskunnallista kehitystä seuraavan 15-20 vuoden ajan painopisteenään talous-, ympäristö- ja demografiatekijät.

Raportin johtopäätöksissä todetaan, että ulkopuolisilla tekijöillä on suuri vaikutus Islannin kehitykseen sekä positiivisessa että negatiivisessa mielessä; tavoilla, joilla reagoidaan sisäisiin tekijöihin taas on merkitystä yhteiskunnan kehitykselle. Ulkopuolisina tekijöinä mainitaan mm. automaatio ja tekoäly, ilmastonmuutos, öljyn hinta, energian tuotanto, siirto ja hinta, maailmanlaajuinen keskiluokan kasvu ja väestönkasvu. Sisäisiä tekijöitä on mm. koulutus ja taidot, maailmankauppa, ilmasto/saasteet, kaupungistuminen, maatalouspolitiikka, kalastusteollisuus, turismi, terveys, maahanmuutto, perhepolitiikka sekä eläkejärjestelmä. Tulevaisuusvaliokunnan toimenpide-esitykset koskevat koulutusta, työmarkkinoita, rahoitusta ja taloutta sekä ympäristöä ja yhteiskuntaa.

BRASILIA: Suomen sls sai pandemiatilanteesta huolimatta järjestymään tapaamisen senaatin tulevaisuuskomitean varapuheenjohtajan kanssa. Valiokunta on perustettu 2013 ja se luotiin Chilen vastaavan esimerkin mukaisesti. Työtä kehitetään; raportteja on saatavilla vuosilta 2013-19. Valiokunnan tehtävänä on ”kaikki tulevaisuuteen liittyvä”, eteenpäin katsoen, erityisesti tiede ja teknologia. Myös logististen tarpeiden pohtiminen kuuluu toimenkuvaan; esimerkiksi rautatieinfrastruktuurin pitkän aikavälin suunnittelun laiminlyönti lisää tuotantokustannuksia. Vuoden 2020 keskusteluaiheina listataan kaupungistuminen, informaatioteknologia sekä demokratian kehittäminen, ml. uudenlaiset osallistumisen mekanismit ja lainsäädäntötyön osallistavuus.

Tulevien teemojen määrittely on vielä kesken. Valiokunnan työstä pääosa on julkisia kuulemisia, joita pyydetään niin hallitukselta kuin kansalaisyhteiskunnalta. Erityisesti tiedemaalima on hyvin edustettuna kuulemisissa. Valiokunnan sisäinen pohdintatyö on ollut vähäisempää.

Valiokunta on hallituksesta riippumaton. Ongelmana Brasiliassa on, ettei uusi hallitus aina jatka edellisen aloittamia projekteja. Tarvetta on Suomen kaltaiselle systeemille jossa dialogi

hallituksen kanssa olisi parempi. Tämä on jo suunnitteilla, ja valiokunta pyytää hallitukselta tulevaisuusvision parlamentaarista debattia varten.

Valiokunta olisi kiinnostunut osallistumaan Suomessa mahdollisesti järjestettävään konferenssiin, vertailemaan työtapoja ja kehittämään toimintaansa.

CHILE: Chilen tulevaisuusvaliokunnan viimeisimmät raportit ovat vuodelta 2017 ja ne koskivat tiede-, teknologia-, tieto- ja innovaatioministeriön (Ministerio de Ciencia, Tecnología, Conocimiento e Innovación) perustamista. Valiokunnalla oli perustamisprosessissa keskeinen rooli. Vuonna 2016 julkaistu raportti koski kansallisen tiede- ja teknologiapäivän perustamista. *Täydentävää vastausta odotetaan Santiagosta.*

Valikoituja esimerkkejä tulevaisuustyötä tekevistä valiokunnista maailmalla: Puola, Kanada ja Filippiinit

PUOLA: Puolassa tulevaisuusvaliokuntaa vastaavin elin on parlamentin alahuoneen digitalisaatio-, innovaatio-, ja modernin teknologian valiokunta (Committee on Digitalization, Innovation and Modern Technologies). Sen vastuulla on digitalisaatioon ja teknologian kehitykseen liittyvät innovaatiot.

Valiokunnan tämän vuoden työsuunnitelmaan kuuluu mm. keskustelu puolalaisten koulujen digitalisoinnin ja kyberturvallisuuskoulutuksen kehittämisen suunnitelmista (syyskuu), keskustelu hallinnon digitalisoinnista erityisesti terveys- ja maatalousalalla (lokakuu), digitalisaatioministerin esitys Puolan kyberturvallisuusstrategiasta vuosille 2019-2024 (marraskuu), keskustelu älykkäästä liikennejärjestelmästä ja erityisesti autonomisten ajoneuvojärjestelmien kehittämisestä (marraskuu), digitalisaatioministerin esitys pilvimallin käytöstä julkishallinnossa osana valtionhallinnon infrastruktuuriohjelmaa (joulukuu), digitalisaatioministerin esitys toimintaohjelmasta EU:n uusien rahoitusnäkymien digitalisoimiseksi (joulukuu).

KANADA: Kanadassa tulevaisuustyötä tehdään edustajainhuoneen pysyvässä teollisuus-, tiede- ja teknologiavaliokunnassa. Sen tehtäviin kuuluu mm. teollisuuden ja teknologian valmiudet, tieteellinen tutkimus ja kehitystoiminta, tietoliikennepolitiikka, investointi, kauppa, pienyritykset ja turismi sekä tehokasta toimintaa markkinoilla tukevat säännöt ja palvelut. Jokaista selvitystä varten valiokunta kuulee aihepiiriin sopivaa ministeriä sekä valtion virkamiehiä. Esimerkkeinä vanhemmista raporteista mm. sähköinen kaupankäynti, tekijänoikeudet, digitalisaatio pienten ja keskisuurten yritysten kannalta; tuoreimmasta Covid-19 –pandemiaan liittyvä työ: https://www.ourcommons.ca/Committees/en/INDU/Work?parl=43&session=1n Lisätietoa Ottawasta uuden parlamentin järjestäydyttyä ja tapaamisten/keskustelujen mahdollistuttua.

FILIPPIINIT: Filippiineillä Sustainable Development Goals, Innovation and Future Thinking –komitea tekee tulevaisuustyötä koordinoimalla pitkän aikavälin strategioita, sekä tekemällä ennusteita ja arvioita kestävän kehityksen saavuttamiseen liittyen. *Suurlähettiläs pyytää tapaamista heti valtuuskirjeen esittämisen jälkeen.*

Muuta: Erillisiä ilmauksia suurestakin kiinnostuksesta mahdollista maailmankonferenssia kohtaa on osoitettu paikoista, joissa ei varsinaista tulevaisuusvaliokuntaa parlamentissa ole: mm. Indonesiasta.